

روزگار معدن

معدن

یکشنبه
• ۱۸ مهر ۱۴۰۰
• ۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۳
• ۱۰اکتبر ۲۰۲۱
• سال چهارم • شماره ۷۰۱

◄◄	◄	یادداشت	►	◄◄

تبعات حذف یارانه پنهان

عبدالتبی مکارب

فعال معدنی

در بخش معدن و صنایع معدنی، مهم‌ترین یارانه‌ای که برای فعالان این بخش درنظر گرفته می‌شود، یارانه پنهان برای هزینه حامل‌های انرژی مانند برق و گاز است زیرا براساس ذات این بخش، تولیدات و اقدامات معدن و صنایع معدنی همواره انرژی زیادی می‌طلبد و به دلیل این نوع هزینه‌ها ممکن است محصولات تولیدی و نهایی معدن و صنایع وابسته با قیمت بالایی وارد بازار شود؛ به همین دلیل تامین بخشی از این هزینه‌ها توسط دولت و کاهش قیمت تمام‌شده خروجی‌ها، مفهوم یارانه پنهان است.

لازم به توجه است که یارانه پنهان یعنی آنکه هر زمان دولت‌ها نتوانند قیمت برخی کالا‌های اساسی و استراتژیک را به قیمت واقعی آن نزدیک کنند، برای ارزان ماندن آن کالا یارانه‌ای پرداخت می‌کنند که تنها در محاسبات بودجه‌ای مشخص خواهد شد.

این اتفاق به اسم در بخش معدن و صنایع معدنی است اما در اصل با تخصیص نیافتن یارانه انرژی برای معادن رویه‌رو هستیم. می‌توان اظهار کرد در عمل مبلغ حمایتی به‌عنوان یارانه پنهان برای هزینه مصارف انرژی برای اغلب معدن تخصیص نیافته و بیشتر فعالان معدنی از این موضوع انتفاع نبرده‌اند. بنابراین بخش عمده‌ای از معدن کشور درحال حاضر، بسا تعرفه‌های آزاد انرژی فعالیت دارند.

پیامدهای منفی این اقدام را هم امروزه می‌توان به وضوح در بخش معدنی کشور مشاهده کرد؛ در پی هزینه‌های سنگین مخارج معدنکاری، برخی معدن درآمذزایی مناسب نداشته و به‌اصطلاح امکان تامین مخارج خود را ندارند. به همین دلیل به ناچار فعالیت آنها متوقف و تعطیل می‌شود. خانه معدن و سازمان ایמידرو در مدت اخیر تلاش‌های زیادی برای جلوگیری از تعطیلی یا احیای این معدن کوچک‌مقیاس یا حتی ادغام آنها با یکدیگر کرده‌اند چراکه این صاحبان معدن اغلب از نظر تامین سرمایه و هزینه‌های سوخت دچار مشکل هستند و با ادغام معدنکاری آنها با یکدیگر و برخی حمایت‌های دولتی، می‌توانند به فعالیت خود ادامه دهند.

در ادامه می‌توان گفت فعالان معدنی نسبت به نبود حمایت‌های دولتی معترض هستند. تقاضای معدنکاران برای دریافت یارانه‌های پنهان انرژی و همچنین دیگر حمایت‌های بحق دولتی، همواره از سوی خانه معدن پیگیری می‌شود اما این صدای اعتراضات تا کجا بتواند نفوذ داشته باشد، موضوعی شایان توجه است. مطالبات فعالان معدنی نه‌تنها در بحث تخصیص یارانه‌ها بلکه درباره مشکلات دیگری نیز بوده و رفع این معضلات همواره خواسته صاحبان معدن است. تخصیص یارانه‌های پنهان انرژی، سیاستی فراگیر در تمام بخش معدنی کشور نیست و تنها در برخی از استان‌هایی که مسئولان مربوطه موضوع حمایت از معدن را جدی‌تر تلقی کرده‌اند، شاهد این تخصیص‌های یارانه‌ای هستیم. به‌شخصه در بین همکاران و فعالان معدنی، افرادی را مشاهده نکرده‌ام که از مزیت یارانه پنهان حامل‌های انرژی استفاده کرده باشند. بنابراین یارانه‌ای برای برق و گاز فعالیت معدن وجود ندارد که بخواهیم درباره اثرات مثبت یا منفی آن صحبت کنیم. بحث سیاست یارانه‌های، در اصل و ماهیت آن یک نگاه خوب و درست بوده اما در اجرا دچار مشکلات متعددی شد. به بیانی، س ساده هدف تخصیص یارانه، رونق‌بخشی در اقتصاد کشور و واقعی‌سازی نرخ تولید است.

اما در کشور ما صرفاً قیمت‌گذاری از سطحی به سطح دیگر تغییر کرده و به آن معنا نیست که در مسیر رقابتی کردن و واقعی کردن قیمت‌ها حرکت کرده‌ایم. به همین دلیل برقراری سیاست یارانه‌ای نه‌تنها به بخش معدن کمکی نکرده، بلکه دو مشکل نیز ایجاد کرده است؛ در پی تغییر نرخ در بازار از جمله افزایش هزینه حامل‌های انرژی، ضمن واقعی نشدن قیمت‌ها تورم نیز به وجود آمد. این موضوع از مشکلات مهمی است که طی این سال‌ها بخش معدن و صنایع معدنی با آن مواجه بوده است.

کارشناسان معدن در گفت و گو با «روزگار معدن» تشریح کردند

پیش نیازهای اکتشاف عمیق

عکس: روزگار معدن

اکتشاف و اجرای عملیات تکمیلی اکتشاف در کلیه معدن موجود برای بالا بردن تناژ ذخایر از دیگر برنامه‌های ایמידرو است. همچنین جلب مشارکت بخش خصوصی در فعالیت‌های اکتشافی، رویکردی است که این سازمان در برنامه‌های حوزه اکتشاف، گنجانده است.

از روش‌های نوین و آموزش نیروی انسانی موردنیاز اشاره کرد. اکتشاف و فسرآوری عناصر کمیاب و نادر خاکی با فناوری‌های ویژه، کمک به تجهیز و بروزرسانی ناوگان حفاری با کمک صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، برنامه‌ریزی برای حمایت و ارتقای سطح علمی و فنی مشاوران حوزه

طبق اعلام ایמידرو، این سازمان حمایت از پیمانکاران حفاری و تهیه فهرست بهای پیمانکاران را در دستور کار خود دارد. از دیگر برنامه‌های این سازمان در حوزه اکتشاف می‌توان به توسعه و ارتقای بانک اطلاعاتی مکان‌محور (GIS) براساس استانداردهای جهانی، اکتشاف ذخایر پنهان و عمیق با استفاده

خطر اتمام ذخایر سطحی

بسیار محدود کرده است.

🔖 **راهکارهای پیش‌رو**

زینسال‌زاده در ادامه صحبت‌های خود به راهکارهایی که ایמידرو می‌تواند از آنها برای تحقق‌بخشی به اهداف خود درساره حفاری‌های اکتشافی بهره گیرد، اشاره کرد و گفت: همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد، به‌دلیل خطر اتمام ذخایر سطحی در کشور، فعالان اکتشافی و معدنی باید به فکر اکتشاف تفصیلی و تکمیلی و ژرف باشند، اما اکتشاف ژرف به این معدنی نیست که تنها حفاری‌های اکتشافی عمیق انجام دهیم. حفاری در اعماق زیاد، نیازمند کاهش ریسک با انجام مطالعات اکتشافی صحیح بوده که به‌طور معمول آخرین گام آن بهره‌گیری از ژئوفیزیک است.

پاسخ به پرسش‌های اساسی

در کشور نیازمند زیرساخت‌های لازم و مختص خود است. به‌نظر می‌رسد در ابتدا متولیان اجرای هدف توسعه حفاری‌های اکتشافی، باید بررسی کنند که کدام یک از مواد معدنی در اولویت اکتشاف است؛ به‌عبارتی بنا بر نیاز روز و همچنین با در نظر گرفتن خطر کاهش برخی ذخایر سطحی، به انجام حفاری‌های اکتشافی بپردازند. باید بر این نکته تأکید

داشت که اکتشاف در کشور و حتی خارج از مرزهای کشور در هر ماده معدنی، می‌تواند یک هدف کلان و مهم برای اقتصاد، صنایع و معدن کشور باشد. این فعال معدنی ادامه داد: تامین زیرساخت مناسب حفاری اکتشافی برای اکتشاف مواد معدنی استراتژیک و اولویت‌دار، با توجه به عمق ذخایر معدنی و اکتشافات قبلی این مواد از اهمیت بالایی برخوردار است. نسخه‌های متعددی برای برنامه‌ریزی و طرح استراتژیک

ضرورت خصوصی‌سازی معدن

معدنی، قابلیت ارزآوری و کمک به توسعه صادرات غیر نفتی و در نهایت قابلیت تامین نیازهای بخش گسترده‌ای از صنایع داخلی کشور توسط معدن همگی از جمله دلایلی است که معدن را به عنوان یکی از مزیت‌های مهم و اصلی برای توسعه صنعت و اقتصاد کشور به حساب می‌آورند. با نگاهی بر فرصت‌های بخش معدن و صنایع معدنی موجود در کشور می‌بینیم که موقعیت‌های بسیاری برای استفاده از این ظرفیت‌ها وجود دارد؛ مواردی همچون وجود ظرفیت معدنی بالقوه کشور(وجود ذخایر و معدن در رتبه جهانی برای نمونه مس، سرب و روی، آهن)، وجود پوشش اطلاعات پایه در سطح کشور و سامانه‌های اطلاع‌رسانی، وجود جاذبه‌های زمین شناسی، معدنی و گردشگری زمین‌شناسی در کشور، وجود ارتباطات گسترده و تفاهمنامه‌ها با بسیاری از کشورهای آسیایی، اروپایی، امریکای جنوبی و افریقایی در حوزه‌های زمین‌شناسی،

تحقق ۹۰درصدی اهداف تولید در مجتمع فروکروم جغتای

گفت: کارخانه از سال ۱۳۹۶ به راهبری واگذارشده و از آن زمان شاهد سیر صعودی تولید تا پایان سال ۱۳۹۹ بودیم (به گونه‌ای که در این سال به تولیدی در حدود ۲۶هزار تن)مجموع فرآوری مجدد سرباره‌ها و فلز ناشی از ذوب و احیا) در سال رسیده است و این سیر افزایش تولید به دلیل مدیریت بخش خصوصی در تامین به موقع مواد اولیه است. وی یکی دیگر از دلایل افزایش تولیدات امسال را به دلیل تأمین مواد اولیه دانست و اظهارکرد: دست بخش خصوصی برای خرید مواد اولیه باز است و درحال حاضر شرکت راهبر

بسیار محدود کرده است.

🔖 **راهکارهای پیش‌رو**

زینسال‌زاده در ادامه صحبت‌های خود به راهکارهایی که ایמידرو می‌تواند از آنها برای تحقق‌بخشی به اهداف خود درساره حفاری‌های اکتشافی بهره گیرد، اشاره کرد و گفت: همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد، به‌دلیل خطر اتمام ذخایر سطحی در کشور، فعالان اکتشافی و معدنی باید به فکر اکتشاف تفصیلی و تکمیلی و ژرف باشند، اما اکتشاف ژرف به این معدنی نیست که تنها حفاری‌های اکتشافی عمیق انجام دهیم. حفاری در اعماق زیاد، نیازمند کاهش ریسک با انجام مطالعات اکتشافی صحیح بوده که به‌طور معمول آخرین گام آن بهره‌گیری از ژئوفیزیک است.

پاسخ به پرسش‌های اساسی

بسیار محدود کرده است.

🔖 **راهکارهای پیش‌رو**

زینسال‌زاده در ادامه صحبت‌های خود به راهکارهایی که ایמידرو می‌تواند از آنها برای تحقق‌بخشی به اهداف خود درساره حفاری‌های اکتشافی بهره گیرد، اشاره کرد و گفت: همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد، به‌دلیل خطر اتمام ذخایر سطحی در کشور، فعالان اکتشافی و معدنی باید به فکر اکتشاف تفصیلی و تکمیلی و ژرف باشند، اما اکتشاف ژرف به این معدنی نیست که تنها حفاری‌های اکتشافی عمیق انجام دهیم. حفاری در اعماق زیاد، نیازمند کاهش ریسک با انجام مطالعات اکتشافی صحیح بوده که به‌طور معمول آخرین گام آن بهره‌گیری از ژئوفیزیک است.

سخن پایانی

بنا بر اطلاعات ارائه شده توسط فعالان معدنی و کارشناسان، ایران مشغول استفاده از ذخایر سطحی معدن خود است؛ به‌عبارت دیگر اکتشافات معدنی کشور ما، اکتشافات سطحی است و به همین دلیل از دستیابی به مواد معدنی باارزش عمیقی معدن خود بازمانده‌ایم. این موضوع می‌تواند زنگ خطرری برای نه‌تنها بخش معدن بلکه تمامی زنجیره‌های اقتصادی باشد.

آیدین زینال‌زاده، کارشناس حوزه اکتشاف و فعال معدنی در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» به تشریح اهمیت و ضرورت حرکت به سمت اکتشاف در سطوح عمیق پرداخت و گفت: حفاری بخش اصلی و پر هزینه اکتشاف تمام مواد معدنی است؛ تا حدی که در برخی مواقع هزینه عملیات حفاری اکتشافی برابر یا حتی بیش از مجموع هزینه سایر عملیات اکتشاف می‌شود. وقتی صحبت از هزینه سنگین عملیات اکتشاف به میان می‌آید، خواه‌ناخواه، عملیات پریسک خواهد شد.

در کشورهایی مانند کانادا (به‌دلیل وجود لایه‌های یخ‌زده پرمورف) و استرالیا (به‌دلیل ضخامت زیاد آب‌رفت) سالانه حدود ۷ میلیون متر حفاری اکتشافی انجام می‌شود. در کشور ما به‌دلیل آنکه ذخایر معدنی رخنمون سطحی دارند، اکتشاف و

سید سهراب حسینی، عضو کمیته اکتشاف خانه معدن، عضو کمیسیون معدن اتاق بازرگانی ایران و عضو هیات‌مدیره اتحادیه حفران غیرنفتی در گفت‌وگو بسا «روزگار معدن» بر نقش نهادهای دولتی در توسعه برنامه‌های اکتشافی بخش معدن تأکید کرد. او معتقد است از مهم‌ترین مسائلی که انتظار می‌رود در برنامه‌ریزی‌های راهبردی آتی سید رضا فاطمی‌امین به آن پرداخته شود، ایجاد حرکت موثر در چرخه صنعت و معدن و توجه به مباحث اکتشافی است. حسینی در این باره توضیح داد: حفاری اکتشافی از آن جهت که به‌عنوان آخرین حلقه فعالیت شناسایی ذخایر معدنی و دستیابی به پاسخ صحیح برای نتایج سرمایه‌گذاری شناخته می‌شود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ۲ میلیون در تعیین هدف مترآز حفاری، عددی زیباست اما این عدد و ارقام با اماورگ‌های گوناگونی مواجه است. وی ادامه داد: این ۲ میلیون

ظرفیت بالای معدن در ایران و تأکید بر واگذاری آن به بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر رشد و توسعه معدن در کشور شده که با ورود بخش خصوصی به حوزه معدن کاری بسیاری از ظرفیت‌های معدنی کشور فعال شده‌اند. به گزارش ایراسین، از آن جایی که واگذاری معدن بزرگ به بخش خصوصی جزو سیاست‌های کشور و طبق اصل ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی بوده، در نتیجه شاهد فعالیت چشم‌گیر بخش خصوصی در عمده معدن کوچک و متوسط کشور هستیم، چراکه ایران از نگاه ارزیابی بانک جهانی، امروز در ردیف کشورهای معدن خیز دنیا و در منطقه قرار گرفته اما به‌دلیل نداشتن سازو کارهای مناسب جهت شناسایی کامل و استفاده از این نعمت الهی، نتوانسته آن گونه که باید از این موهبت الهی بهره‌مند شود. طبق آمار واطلاعات منتشرشده در سال ۹۹، سهم بخش معدن و صنایع

مدیر مجتمع فروکروم جغتای گفت: افزایش تولید فروکروم در مجتمع فروکروم جغتای با ورود بخش خصوصی رشد چشمگیری داشت به طوری که در نیمه نخست امسال ۹۰درصد هدف تولید امسال محقق شده است.

به گزارش روابط عمومی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، محمد داودی اظهارکرد: تا قبل از واگذاری مجتمع فروکروم به راهبری، متوسط تولید فروکروم پر کربن سالانه ۸ هزار تن و بیشترین تولید ۱۱ هزار تن بود.

وی در ادامه افزود: در برنامه تولید امسال میزان تولید